MAATALOUS

Tautiruiskutuksille on saanut tänä kesänä vastinetta. **TUOTEPÄÄLLIKKÖ MINNI TAPOLA, K-MAATALOUS**

Laadukas heinä tekee kauppansa

Myyntiin tehdyn kuivaheinän pitää näyttää ja tuoksua hyvältä.

VILLE-PETTERI MÄÄTTÄ

Heinäkuivurin kautta käytetyt pyöröpaalit varastoidaan ja paalataan tarpeen mukaan myyntiä varten pienemmiksi kanttipaaleiksi. Pahvia levittää Haikulan tilan isäntä Petri Pethman.

IITTI (MT)
Haikulan tilalla Iitin Vuolenkosken kylässä **Petri Pethman** tekee kuivaheinää myyntiin.

”Vuodessa tehdään 60–70 hehtaaria yhteistyössä sukulaistilan kanssa omilta ja muiden pelloilta, vaihtoviljelyä tehdään jonkun verran”, Pethman kertoo.

Kaikki heinä myydään ja valtaosin myös toimitetaan perille itse. Tila on osa neljän viljelijän heinärengasta, jossa myyntiä on tehty yhteistyössä jo yli 20 vuotta.

Arviolta yli 90 prosenttia heinästä menee hevostalleille.

Myyntieristä näytteet

Isoista heinäeristä teetetään rehuanalyysi.

”Aika harva ostaja kysyy näytettä, mutta sellainen pitää olla valmis tarjoamaan. Tiedoksi riittää yleensä, ovatko valkuainen ja sokeri korkealla tai matalalla”, Pethman sanoo.

Näillä perusteilla yleensä myös ohjataan erityyppistä heinää tarpeen mukaan eri ostajille.

Näytteisiin ei tuottajankaan kannata Pethmanin mukaan liikaa tuijottaa. Tärkeintä on heinän hygieeninen laatu, eli heinän täytyy näyttää ja tuoksua hyvältä.

”Näyte on kuitenkin aina näyte. Peltolohkon sisällä kasvusto vaihtelee, eivätkä kaikki paalit ole samanlaisia.”

Heinää ei vielä myöskään hinnoitella analyysin perusteella.

Heinäkuivurit käytössä

Kaikki tilan myyntiin menevä heinä kuivataan heinäkuivureissa.

”Kuivausaika vaihtuu tarpeen mukaan, jotta heinä on varmasti tarpeeksi kuivaa”, Pethman kertoo.

Pyöröpaalien kosteutta mitataan Haikulassa näppituntumalla ruuvimeisselin avulla.

”Läpäisykokeella oppii kokemuksen kautta, koska heinä on riittävän kuivaa. Sähköistäkin mittaria on kokeiltu, mutta se hajosi kovassa käytössä aika äkkiä. Eikä uutta ole tullut hankittua, kun tälläkin systeemillä homma tuntuu toimivan.”

Heinät paaliin

Heinästä valtaosa myydään pikkupaaleissa, joita paalataan mahdollisimman paljon heti korjuuvaiheessa. Loppu tehdään pyöröpaaleihin.

”Sesongin ulkopuolella pyöröpaaleja paalataan tarpeen mukaan uudelleen pikkupaaleiksi”, Pethman kertoo.

Heinä hinnoitellaan painon mukaan ja kaikki toimitettavat kuormat ajetaan vaa’an kautta.

”Hinta riippuu hieman kuljetusmatkasta ja on siinä 30 sentin paikkeilla kilo, sisältäen toimituksen.”

Satotaso kohdallaan

Kuivalla heinällä satotaso liikkuu Pethmanin mukaan neljän ja kuuden tonnin välillä hehtaaria kohti.

Kasvustot ovat pääosin timotei-nurminataa, paikoin seassa on myös koiranheinää.

Sadonkorjuu aloitetaan mahdollisimman aikaisin.

”Kun on paljon heinäalaa, niin viimeiset menee väkisin vähän vanhaksi. Toisaalta meillä on siten tarjota eri kasvuvaiheessa korjattua heinää asiakkaille.”

Tämän kesän ensimmäiset heinät kaatuivat Haikulassa vasta viides heinäkuuta.

”En heti muista, koska olisi viimeksi mennyt niin myöhään. Yleensä yritetään aloittaa viimeistään juhannuksen aikoihin, mutta nyt poutia ei kerta kaikkiaan ollut.”

Määrällisesti sato on Pethmanin mukaan hyvä.

”Alkukesästä tuli vettä hyvin ja heinäpellot olivat laossa ennen niittoa. Viileä sää kuitenkin esti laatutappiot.”

Korjuun aloittamisen jälkeen kelit olivat tänä vuonna kohdallaan. Heinät saatiin talteen kolmessa viikossa ilman pidempiä katkoja.

”Sääpalvelut tulevat tutuiksi ja heinäntekijöillä onkin keskimääräistä parempi käsitys kesäsään kehityksestä”, Pethman naurahtaa.

JUKKA LEHTINEN

»Alkukesästä tuli vettä hyvin ja heinäpellot olivat laossa ennen niittoa. Viileä sää kuitenkin esti laatutappiot.«

PETRI PETHMAN

Rankkasateen pieksämä hukkakaura torjuttava kemiallisesti

Rankat sateet ovat hakanneet viljakasvustoja puolilla maata. Lakoon menneestä kasvustosta hukkakauraa on mahdotonta enää tänä vuonna havaita ja kitkeä, muistuttaa Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran tarkastaja **Jari Poikulainen**.

”Ensi vuonna tällaisilla lohkoilla hukkakaura pitää ehdottomasti torjua kemiallisesti”, Poikulainen korostaa. ”Myös hukkakauratarkastukset käyvät valitettavasti mahdottomiksi lakoutuneissa kasvustoissa.”

Kemiallinen torjunta tehdään valmisteesta riippuen joko pensomisen loppuvaiheessa tai korrenkasvun alkaessa.

Osa hukkakauran siemenistä on itämiskykyisiä jo kahden viikon kuluttua siitä, kun hukkakaura on tullut röyhylle. Siemenet säilyvät maassa itämiskykyisinä vuosia.

Yksi hukkakaurayksilö pystyy tuottamaan satoja itämiskykyisiä siemeniä.

JUHANI REKU

Jälleen havaintoja koloradonkuoriaisesta

Koloradonkuoriaisesta on tehty jälleen uusia havaintoja.

Tänä vuonna löydettyjen koloradonkuoriaisesiintymien määrä on noussut jo 17:ään. Tuoreimmat löydökset ovat Lappeenrannasta, Puumalasta ja Savitaipaleelta.

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran mukaan Suomesta on löydetty tänä vuonna 17 koloradonkuoriaisesiintymää. Viime vuonna esiintymiä oli koko kasvukauden aikana 14, toissa vuonna 11 ja vuonna 2011 peräti 38.

Tänä vuonna yhtä lukuunottamatta kaikki tähänastiset esiintymät sijoittuvat itäiseen Suomeen, Etelä-Savoon ja Etelä-Karjalaan. Yksi esiintymistä Keski-Suomessa Hankasalmella.

Evira korostaa, että kaikkien perunanviljelijöiden, myös kotitarveviljelijöiden, pitää tarkkailla perunakasvustoja edelleen. Tässä vaiheessa kuoriaiset on melko helppo havaita perunakasvustoista, koska kasvustot ovat tasaisen vihreitä.

Koloradonkuoriaista ei saa ryhtyä itse torjumaan. Esiintymien tarkastuksista ja niiden torjunnasta vastaavat Eviran ja elykeskusten tarkastajat.

JUHANI REKU

Ilmoita kuoriaishavainnosta Eviran päivystysnumeroon 040 801 4407. Se palvelee kello 9–20 kaikkina viikonpäivinä, myös viikonloppuisin.

Sikarutto leviää Liettuassa

Sikarutto jatkaa leviämistään.

Liettuan viranomaiset ovat määränneet lähes 20 000 sian lopetuksen suursikalassa, jotta ASF:n leviäminen saataisiin maassa pysäytettyä.

Tilan sioissa havaittiin korkeaa kuolleisuutta ja tautiepäily varmistettiin laboratoriotutkimuksissa.

Aiemmin Liettuassa on tavattu sikaruttoa vain villisoissa.

Tartunta-alue on lähellä Latvian ja Valko-Venäjän rajaa.

Alueen ympärille on asetettu suoja- ja valvontavyöhykkeet taudin leviämisen estämiseksi.

Viikon sisällä uusia tapauksia on raportoitu Puolasta takapihasikalasta sekä Pohjois-Latviasta läheltä Viron rajaa.

Asiasta tiedotti Elintarviketurvallisuusvirasto Evira.

MT

K-maataloudella runsaasti kasvinsuojelu- ja lajikekokeita

HÄMEENLINNA (MT)
Nurmikokeita sekä kasvinsuojelukokeita on lisätty tänä vuonna K-maatalouden koetilalla Hauholla. K-maatalous tekee kokeissa yhteistyötä usean kasvinsuojeluaineyhtiön kanssa. Lisäksi Yaran kanssa on yhteinen lannoituskoe rehuohralle.

Kasvinsuojelukokeissa erottuu selkeästi tautitorjunta. ”Tautiruiskutuksille on saanut tänä kesänä vastinetta”, sanoo tuotepäällikkö **Minni Tapola.**

Tutkimusjohtaja **Marjo Serenius** kertoo viileän ja kostean kesäkuun aiheuttaneen kovan tautipaineen viljoille.

Hauholla tehtyjen mittausten mukaan lämpösumman kertyminen on tällä hetkellä neljä päivää viime vuotta jäljessä, mutta neljä päivää pitkän ajan keskiarvoa edellä. Viileä kesäkuu hidasti kertymistä, mutta viime päivien helle on kirinyt lämpösummaa.

K-maatalouden koetilalla Hauholla pidettiin perinteiset viljelyohjelmapäivät torstaina. Esittelyssä oli koeruutuja sekä maatalouskoneita.

KARI SALONEN

Toukokuun lopulla kylvetyt auringonkukat ovat puintikunnossa elokuussa, Arja Rönkkö kertoo.

Useita uutuuslajikkeita nähtävillä

Uutuuslajikkeista koetilalla esiteltiin Avetron- ja Avantikaura, jotka tulevat myyntiin parin vuoden kuluttua. Avantin luvataan olevan hyvin satoisa.

Samoin parin vuoden päästä myyntiin tulee saksalainen Fabiola-mallasohra.

”Monitahoinen Ragna-ohra on isojyväinen ja vahvakortinen”, esitteli tuoteryhmäpäällikkö **Ari Virtanen**. Syysvehnissä uutuus on talvenkestävä Ceylon.

Mielenkiintoa herätti syysohra Matros. Lajiketta on nyt kokeiltu Hauholla ja lisäksi muutamilla maatiloilla. ”Tulokset ovat olleet lupaavia ja kokeita jatketaan ja laajennetaan”, kertoi tuotepäällikkö **Juho Urkko**.

Syysohra alkaa olla nyt puitavissa ja siten sen perään voitaisiin kylvää esimerkiksi syysrapsia.

Erikoisempia kasveja edustivat auringonkukka- ja maissikokeet. Kotimaista matalaa auringonkukkalajiketta ei ole myynnissä, mutta maissin siementä K-maataloudelta löytyy.

Auringonkukka soveltuu elintarvike- ja rehukäyttöön.

Lannoitekokeissa vertaillaan eri typpimäärien vaikutusta.

Marjo Serenius esitteli K-maatalouden ruiskokeita. Myöhään kylvetyt rukiit kasvavat tavallista pidemmiksi.

Syysviljakokeet selvisivät Hauholla hyvin viime talvesta ja ajoittain hyvin sateisesta kesästä.

Tietoa on tulossa 80:n ja 130:n typpikilon lisäksi ilman typpeä kasvatetusta sadosta. Myös jaettua lannoitusta on vertailtu.

”Uusien lajikkeiden satopotentiaali vaatii toteutuakseen ympäristötuen salliman maksimilannoituksen”, **Anne Kerminen** Yarasta kertoo.

Ruiskokeessa koetilalla on testattu rukiin myöhäistä kylvöä syyskuun alussa. Hybridirukiilla myöhäinen kylvö onnistuu, mutta sato näyttäisi kuitenkin jäävän ajoissa kylvettyä pienemmäksi.

Lajikkeina ovat uudet Allawi ja Caspian.

Puimurikaupassa notkahdusvuosi

Konekaupassa tämä vuosi on ollut edellisiä hiljaisempi. Suomen ja Baltian puimurikaupassa on menossa väliaikainen notkahdusvuosi, kertoi Konekeskon maatalouskoneiden linjajohtaja **Jukka Keltto**.

Uusin myytyjen traktoreiden keskikoko kasvaa vauhdilla. ”Viime vuonna keskikoko oli 140 hevosvoimaa, tänä vuonna jo 160.”

Yli 150 hevosvoiman traktoreiden lisäksi kysyntää on paljon noin 110 hevosvoiman traktoreille.

Viljan hintaan ei nousua näkyvissä

Ketjujohtaja **Antti Meriläisen** mukaan maatalouskauppa oli alkuvuodesta hiljaista, mutta kasvukausi on tuonut piristystä.

”Ostot ovat siirtyneet lähemmäksi panosten käyttöajankohtaa.”

Meriläinen toteaa, että viljan hintoihin ei ole nähtävissä merkkejä ainakaan huomattavasta noususta. Kauppa käynnistyy tänä syksynä viime vuotta alemmilla hinnoilla.

Suomessa satonäkymät ovat Meriläisen mukaan hyvät. Maailmalla ennusteet alittavat hiukan viime vuoden, mutta varastojen ennustetaan kasvavan.

TUURE KIVIRANTA

AJANKOHTAISTA KASVINSUOJELUSTA

Helle suosii marja- ja hedelmätuholaisia

Kasvukauden tehoisa lämpösumma oli 29.7. Jokioisilla 850 päiväastetta. Lämpösumman perusteella kasvukausi on 6 päivää jäljessä viime vuoteen verrattuna. Silloin mitattiin 925 päiväastetta.

Mansikka: Mansikalla mansikkapunkin oireiden tarkkailua jatketaan. Kemiallinen torjunta voidaan tehdä sadonkorjuun päätyttyä ja toistaa 10–14 päivän kuluttua. Punkkien vaikutusta voi lieventää sadettamalla ja huolehtimalla kasvien riittävästä vedensaannista. Kemiallinen torjunta voidaan kohdistaa myös pelkästään havaittuihin pesäkeisiin ja säästää näin petopunkit muualla pellossa.

Vadelma: Vadelman sadonkorjuun yhteydessä havainnoidaan vattukuoriaistoukkien esiintymistä ja vertailemalla vioitusta ansojen kuoriaissaaliiseen arvioidaan torjunnan onnistumista. Helteinen ja kuiva sää lisää vihannespunkkien vioituksia myös avomaalla. Vatunäkämäpunkkien oireiden esiintymistä kasvuversoissa havainnoidaan ja arvioidaan myöhäiseen syksyyn ajoittuvien ruiskutusten tarve.

Herukat: Herukoilla helteisen sään ansiosta kirvat ja punkit lisääntyvät nopeasti ja vioituksia esiintyy nyt monin paikoin runsaasti. Karviaispistiäisten kolmaskin sukupolvi voi esiintyä vielä elokuun aikana.

Sadonkorjuun jälkeen arvioidaan kasvuston raivauksen tai alasleikkuun tarve kasvukaudella tehtyjen tuholais- ja tautihavaintojen pohjalta. Etenkin mustaherukanäkämäpunkin, herukanrataspunkin, herukanvarsisääsken ja herukkalasisiiven runsas esiintyminen voi olla peruste kasvuston tavallista aikaisempaan uusimiseen.

Omena: Omenakääriäisen ja pihlajanmarjakoin toukkien vioituksia voidaan tutkia raakileista ja arvioida tarkkailun ja torjunnan onnistumista. Lämpimän sään jatkuessa omenakääriäisen toisen sukupolven toukkien esiintyminen elokuun lopulta alkaen on mahdollista. Feromonipyydyksiin vaihdetaan elokuussa uusi feromonikapseli toisen sukupolven tarkkailua varten.

Omenankehrääjäkoin toukat ovat jo koteloituneet ja osa on jo aikuistunut. Lämmin ja kuiva sää lisää hedelmäpuupunkin ja omenankellastajapunkin merkitystä, riittävä kastelu ja tarvittaessa ruiskutus spirodiklofeeni-valmisteella helpottavat tilannetta.

Porkkana: Porkkanakärpäsen toinen lento on huipussaan Etelä-Suomessa. Keski-Suomessa lento on aluillaan ja pohjoisempana kärpänen ei vielä lennä.

Kaali: Pikkukaalikärpänen aloittelee toista lentoaan kaakosta ja eteläisimmästä Suomesta. Muualla maassa lento on aluillaan ja pohjoisessa Suomessa se ei lennä.

MTT Kasvinsuojelu
www.mtt.fi/kasper